

N:o 29.

Ank. till Riksd. Kansli den 19 April 1883, kl. 7 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 17) angående ändring af bestämmelserna för utgörande af vinören inom församlingarna.

Kongl. Maj:t har under den 19 sistlidne Januari till Riksdagen aflåtit en proposition (N:o 17), deri Kongl. Maj:t föreslår Riksdagen, att till efterrättelse från och med år 1884 må förordnas, att de afgifter, hvilka jemlikt Kongl. resolutionen på presterskapets besvär den 27 Augusti 1668 § 11 och Kongl. cirkuläret till samtliga landshöfdingarne den 11 Januari 1804 med flere författningar böra af församlingarnes medlemmar utgå till kommunionsvins anskaffande, icke må uttagas annorledes än efter de grunder, som för kommunalutskylder i allmänhet äro stadgade.

Den uti den Kongl. propositionen åberopade § 11 i Kongl. resolutionen på presterskapets besvär den 27 Augusti 1668 lyder sålunda:

»Öfwer the ringa Win-håll, som på dels orter i Swerige och Findland skola finnas, är thenna Kongl. Maj:ts Förklaring, at Församlingarne sjelfwe måge tilhållas, at sammanskjuta, hwad the i thetta fallet kunna wedertarfwa, och at ingen, hwarken Adel eller Oadel, må therifrån frikallas: Men skulle äntå bristen icke stå på thetta sättet, at ärsättia, så wil Kongl. Maj:t hafwa Lands-Höfdingarne anbefalt, ransaka therom, och hwar Casum för sig til Kongl. Maj:ts Nådiga utslag referera».

Sedermera utvecklades nu anförda bestämmelse i Kongl. brefven den 18 December 1691 och den 26 Mars 1692 närmare sålunda, att »Kongl.

Bih. till Riksd. Prot. 1883. 7 Saml. 21 Häft.

Maj:ts Resolution på Prästerskapets besvär 1668 förmår, at hwaräst Winsäden ej hinner til, måste Församlingarne, til at lisa publicum, gjöra ett sammanskott, hwilket med en ringa penning lærer kunna skje; åliggandethet mäst Torpare, Inhyses- och Tjänste-folk, the ther eljest ingen tjänst gjöra Kyrkan, eller något hjelpa ad pios usus; warande therhos nödigt, at Kyrko-Föreståndarnes Räkningar tilbörigen blifwa examinerade, särdeles huru Winsäden, år efter år, är blifwen disponerad, och winet handterat, tå förmodeligen fyllnaden af thet, som fattas, torde stå at ärhållas, utan någon Kongl. Maj:ts eller Allmogens synnerliga gravation.»

Ytterligare handlar om ämnet Kongl. cirkuläret till samtliga landshöfdingarne den 11 Januari 1804. Sedan Kongl. Maj:t kommit i erfarenhet deraf, att uti en del församlingar, hvarest vinsäden ej vore tillräcklig till nödigt kommunionsvins anskaffande, en viss afgift under namn af vinören erlades och uttoges af kommunikanterna vid det tillfälle, då de beginge nattvarden, men Kongl. Maj:t ansett detta sätt till nämnda behofs fyllande mindre lämpligt och icke heller vara i allo instämmande med rätta förståndet af resolutionen på presterskapets besvär den 27 Augusti 1668, § 11, jemte de flere derom sedermera utkomna författningar, hvilka innehölle, att, der något tillskott i berörda ändamål vore nödigt, sådant borde ske af alla församlingens ledamöter samt i räkningarne upptagas och redovisas, så förklarade nemligen Kongl. Maj:t i ofvannämnda cirkulär sin nådiga vilja vara, att landshöfdingarne gjorde sig underrättade, huru härmed tillginge i de under dem lydande församlingar, samt derefter i samråd med konsistorium föranstaltade, att, sedan vederbörigen blifvit utredt, huru mycket tillskott tarfvades, det samma blefve uppburet af alla församlingens ledamöter, på sätt författningarne stadgade, och icke särskildt af kommunikanterna vid nattvardens begående; hvarförutan landshöfdingarne skulle ega hålla noga tillsyn deröfver, att redo för vinsäden samt de tillskjutna vinpenningarne i behörig ordning blefve gjord.

Utskottet instämmer i den Kongl. propositionens syfte, men finner den föreslagna nya bestämmelsen, enär densamma afser ett ämne, den kommunala beskattningen, hvori jemlikt § 57 i Regeringsformen Konungen och Riksdagen ega gemensamt stifta lag, böra gifvas i form af en med rubrik och inledning försedd förordning, om hvars ordalydelse fullständig enighet mellan Konungen och Riksdagen måste åstadkommas. Utskottet har äfven ansett ifrågavarande bestämmande böra affattas något annorlunda, än som skett i den Kongl. propositionen.

Utskottet får följaktligen hemställa,

att Riksdagen, med förklarande, att Kongl. Maj:ts

förevarande proposition icke kan bifallas i oförändradt skick, må för sin del antaga följande

Förordning angående upphörande inom församlingarna af så kallade vinören eller vinpenningar.

Med upphäfvande af § 11 i Kongl. resolutionen på presterskapets besvär den 27 Augusti 1668, Kongl. brefven den 18 December 1691 och den 26 Mars 1692, Kongl. cirkuläret till samtliga landshöfdingarne i riket den 11 Januari 1804 samt de flere författningar, enligt hvilka kyrkoförsamling eger att till anskaffande af nattvardsvin, om och i den mån härtill anslagen vinsäd icke förslår, pålägga personliga afgifter, benämnda vinören eller vinpenningar, förordnas härigenom, att, der för nämnda ändamål, utöfver vinsäden, särskilda medel erfordras, dessa icke må uttagas efter andra grunder, än dem, som för kommunalutskylders utgörande i allmänhet äro stadgade.

Denna förordning träder i kraft den 1 Januari 1884.

Stockholm den 19 April 1883.

På Lag-Utskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Herrar Grefve *Mörner* och grefve *Strömfelt* hafva begärt få här antecknad att de, på grund af erhållen ledighet från riksdagsgörömalen, icke deltagit i ärendets behandling inom Utskottet.